

Rad M. Zlatanovića **Narodna bajanja iz južne Srbije** ima dva dijela. Prvi su dio tekstovi 80 basama (bajalica), a drugi: napomene uz svaku basmu (kome se baja, kada, kako i što se sve čini dok se basma izgovara). Na kraju su dani podaci o 35 kazivača basama.

Ante Nazor

Artes populares, 1/1970. A Folklore Tanszék Evkönyve, Uredili **Imre Katona** i **Vilmos Voigt**, Budapest, 324 str.

U godišnjaku je objavljeno predavanje Gyle Ortutaya pod nazivom **Nacionalno i internacionalno u etnologiji** koje je održano na svečanosti inauguracije za rektora na godišnjoj skupštini Eötvös Loránd univerziteta u Budimpešti šk. g. 1957/58. Slijedi prikaz Tekle Dömötör Katedra za folklor univerziteta Loránd Eötvös s popisom disertacija i diplomskih radova iz područja folkloristike i etnologije u razdoblju od 1945. do 1970.

Intervju s Ake Hultkrantzom, direktorom Instituta za komparativnu religiju Univerziteta u Stockholmu vodio je Vilmos Voigt.

Od istog autora nalazi se i rad (inače objavljen na francuskom jeziku) **Mađarsko narodno pjesništvo u perspektivi usporedbe s balkanskom folkloristikom**, a na to se nadovezuje djelo srodnog sadržaja autora Imre Katona **Pjesma o cvijeću, mađarska pjesma, narodna pjesma**, koja se bavi istraživanjem učestalosti riječi u mađarskim narodnim pjesmama.

Geza Nagy istražuje **tragove naroda Kholsan u Istočnoj Africi** s težištem na narod Tindiga, najvećeg predstavnika naroda-ostataka Kholsan na istoku Afrike.

Najmarkantniji rad ovog godišnjaka jest **Bibliografija mađarske etnologije 1963**. Vilmosa Voigta.

Prvo poglavlje čine **opći radovi**, a oni obuhvaćaju: bibliografiju, povijest etnologije i njezinu djelat-

nost (npr. muzeji, izložbe, konferencije i sl.), teoretska pitanja i metodiku, rekapitulaciju i pojedina djela raznog sadržaja s područja etnologije, etnografije ili geografije.

Drugo poglavlje obuhvaća **naselja**.

Treće poglavlje odnosi se na **graditeljstvo**. Tu su radovi općenitog karaktera, zatim o kući i kućistu, gospodarskim zgradama, crkvama, kapelama, grobljima i sl.

Četvrto poglavlje odnosi se na **predmete, nekretnine i pokretnine (namještaj, alat i sl.)**.

Peto poglavlje čine radovi o **znakovima, sistemima znakova, a šesto obrti, zanati, narodna umjetnost**, kao npr. obrada tekstila, drvorezbarstvo, lončarstvo, obrada kamena i metala, stakla, narodna likovna umjetnost, ručni radovi i sl. Tu su i radovi o zemljoradnji, stočarstvu, šumarstvu, vrtlarstvu, pčelarstvu, sabiranju, lovu i ribolovu, rudarstvu, prometu i transportu, a s tim u vezi i migracijama, trgovini, te o kalendaru, mjerama i novcu.

Zatim slijedi sedmo poglavlje s radovima o **narodnim tipovima, karakteristikama, te osmo odjeća, nakit, deveto prehrana, te deseto praznici i običaji, igre**. Tu su radovi sadržaj kojih se odnosi na rođenje, krštenje, odgoj djeteta, inicijacije, ljubav, zaruke, svadbu, smrt i pogreb, život u kući, školi, selu i gradu, zatim običaje uz razne poslove, godišnje običaje, igre, igračke, zabave i ostale običaje.

Jedanaesto poglavlje nosi naziv **socijalna i pravna etnologija**, a dvanaesto **narodna vjerovanja**.

Trinaesto poglavlje se odnosi na **narodnu medicinu**, a četrnaesto na **razna narodna znanja**, tako npr. botaniku, zoologiju, astrologiju, proričanje budućnosti, tumačenje snova, alkemiju.

Petnaesto poglavlje jest **literarna etnologija**, šesnaesto **narodna poezija**, a sedamnaesto **muzika i ples**, uključujući i muzičke instrumente.

Osamnaesto poglavlje sadrži **radove s područja proze i epike**, npr.

bajke, pripovijetke, sage, legende, a devetnaesto pučki teatar. Dvadeseto poglavlje posvećeno je radovima o ostalim pjesničkim vrstama (zagonetke, poslovice, zdravice), dok je dvadeset prvo posvećeno radovima o ostalim proznim vrstama.

Dvadeset drugo poglavlje odnosi se na radove i studije o imenima.

Bibliografija obuhvaća i radove s područja svjetske etnologije.

Napravljen je popis svih upotrijebljenih časopisa, periodičnih publikacija i serija.

Kao prilog, u godišnjaku se nalaze registri imena pisaca, predmeta (pojмова), sadržaj pojedinih poglavlja Voigtove bibliografije kao i sadržaj cijeloga godišnjaka.

Jadranka Grbić

Folklor társadalom művészeti, 12, Szserkeszti József Zelnik, Népművelési Intézet, Budapest 1982, 128 str.

U uvodu ove bibliografije autori napominju da se u posljednjih deset do petnaest godina u evropskoj etnologiji, kulturnoj i socijalnoj antropologiji, osjeća određeno okretanje prema aktivnom istraživanju i tumačenju i pojava urbane kulture, odnosno, urbanog načina života. Naime, pored raznih kulturno-društvenih pojava na selu, ispituju se i analiziraju, te teorijski i metodski utvrđuju i druge strukture, a u prvom redu urbani način života. To je novo područje istraživanja — urbana antropologija (urban anthropology, Großstadtvolkskunde) koja, u odnosu na tradicionalnu etnologiju, kulturnu antropologiju i sociologiju nije istražena, barem ne u dovoljnoj mjeri.

Izrada bibliografije jest, napominju autori, početni korak u razvoju ovog znanstvenog područja. Njezin osnovni cilj jest da bude informativna. Pri tom se treba služiti svom raspoloživom literaturom, bez obzira na to kojoj znanosti pripada. Ta-

ko su autori pokušali, s jedne strane, dati pregled rezultata najboljih istraživanja urbane antropologije u svijetu, i kako kažu, bio je to lakši dio posla, jer je istraživanje urbane antropologije svugdje u svijetu podjednako razvijeno. S druge strane, teži zadatak bilo je prikupljanje domaće bibliografije s toga područja. Naime, kao i u nekim drugim zemljama, tako je i u Mađarskoj ovo područje istraživanja zanemareno. Tako su prilozi za ovu bibliografiju sakupljeni iz područja sociološke i sociografske, društveno-povijesne, etnološke literature, zatim literature s područja umjetnosti, pa i književnosti.

Ova bibliografija treba da upozori na nužnost i hitnost pokretanja što skorijeg sveobuhvatnog rada na području istraživanja urbane antropologije.

Bibliografija obuhvaća ukupno 840 naslova, a podijeljena je u četrnaest odvojenih cjelina. To su: 1. Bibliografije; 2. Izvještaji o istraživanju, upute; 3. Opća rekapitulacija teorijsko-metodskih studija; 4. Urbana povijest — povijest urbane antropologije; 5. Urbani razvoj lokalnih specifičnosti (kolektivne studije, lokalna istraživanja); 6. Društvo, kultura, način života u gradovima; 7. Urbanizacija, društvena mobilizacija, migracija; 8. Način života radničke klase; 9. Ostali društveni slojevi; 10. Urbane supkulture; 11. Porodica, srodstvo, susjedski odnosi; 12. Urbani način života u stvarnim okvirima svoga predmeta; 13. Urbani folklor; 14. Časopisi.

Na kraju se nalazi registar imena.

Zanimljivo je napomenuti da se u ovoj bibliografiji nalaze radovi jugoslavenskih autora, i to: Dunje Rihtman-Auguštin, Zorice Rajković, Milivoja Vodopije, Slavka Kremenška i Damjana Ovseca.

Jadranka Grbić